

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 210 хвилин

Робота має чотири частини. Частина 1 містить 24 завдання різних закритих форм з української літератури. Частина 2 містить 39 завдань різних закритих форм з української мови. Частина 3 містить 3 завдання з української мови з короткою письмовою відповіддю. Частина 4 містить 1 завдання з української мови з розгорнутою письмовою відповіддю.

Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в бланку А, на завдання частини 3 – написати в бланку Б, а частини 4 – у бланку В.

Результати виконання завдань частин 2 та 4 буде зараховано як результат державної підсумкової атестації.

Результати виконання всіх завдань сертифікаційної роботи буде використано під час прийому до закладів вищої освіти.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Уважно читайте правила виконання, зазначені перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Виконуйте завдання послідовно, не затримуючись на складних для Вас. Поверніться до них, як залишиться час.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, позначених у бланку А, та якості надання письмових відповідей у бланках Б та В.

1. До бланка А записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді, використовуючи тільки позначку .
2. Позначки вписуйте чітко, з дотриманням вимог щодо надання відповіді на завдання кожної форми, пам'ятаючи, що бланк А оброблятиме комп'ютер.
3. Якщо Ви позначили в бланку А відповідь неправильно, можете змінити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А Б В Г

4. Зверніть увагу: неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку А буде зараховано як помилкові.
5. До бланка Б запишіть короткі відповіді на завдання частини 3.
6. До бланка В запишіть розгорнуту відповідь на завдання частини 4.
7. Короткі та розгорнуту відповіді записуйте охайно, розбірливо, пам'ятаючи, що перевірятиме їх людина.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 24.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка А так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Зичимо Вам успіху!

Частина 1
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Виконуючи завдання 1–24, позначаєте свої відповіді в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

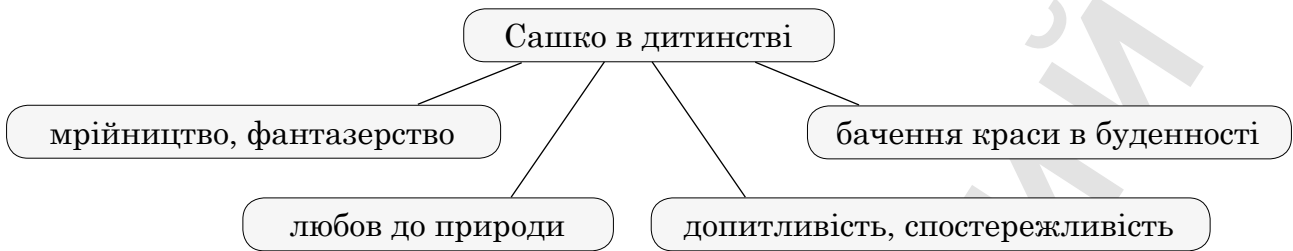
*Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей*

Завдання 1–20 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

1. *Удовин син, мати, сестра, кохана* – ключові образи твору
А «Засвіт встали козаченьки»
Б «Чи не той то хміль»
В «Дума про Марусю Богуславку»
Г «Ой Морозе, Морозенку»
Д «Ой летіла стріла»

2. *«Лише малого я у вас прошу: дайте мені од двора по три голуби і по три горобці. Бо не хочу я тяжкі данини накласти на вас, як ото муж мій, а сього прошу у вас малого...»* – говорить
А княгиня Ольга
Б Маруся Богуславка
В Мирослава
Г Ярославна
Д Леся Череванівна

3. Звертається до співвітчизників з проханням згадати його *«в сім'ї вольній, новій ... незлим тихим словом»*
А Григорій Сковорода
Б Іван Франко
В Тарас Шевченко
Г Олександр Олесь
Д Василь Стус

4. В уривку поезії Максима Рильського:
*Він ходив полями і гаями,
Він любив, він жив, горів, творив,
Кононівськими пройшов ланами
І зустрів він «мужика» між нив, –*
ідеться про
А Івана Нечуя-Левицького
Б Панаса Мирного
В Івана Франка
Г Михайла Коцюбинського
Д Остапа Вишню

5. *«Сестру я вашу так любив – / Дитинно, злотоцінно»,* – зізнається ліричний герой поезії, де є рядок
- А *«Зимовий вечір. Тиша. Ми...»*
  - Б *«Кохана спить, кохана спить...»*
  - В *«В житті ти мною згордувала...»*
  - Г *«Лови летючу мить життя!..»*
  - Д *«Інші кохатимуть люди...»*
6. Зав'язкою у творі «Тигролови» є
- А змалювання поїзда-дракона, у якому везуть в'язнів
  - Б утеча Григорія Многогрішного з поїзда
  - В зустріч Многогрішного й Медвина в тайзі
  - Г поїздка Григорія з Грицьком до Хабаровська
  - Д знайомство Григорія з родиною Сірків
7. Проблеми українізації у 20-х рр. ХХ ст. порушено у творі, де діють
- А тьотя Мотя й Мокій Мазайло
  - Б Софія Дорошенко й Марта
  - В Марися Боруля й Націєвський
  - Г То-Ма-Кі й Тайах
  - Д доктор Тагабат й Андрюша
8. Автобіографічний роман про роботу на кінофабриці в Одесі написав
- А Микола Хвильовий
  - Б Юрій Яновський
  - В Остап Вишня
  - Г Олександр Довженко
  - Д Валер'ян Підмогильний
9. Головну думку твору «Мартин Боруля» можна увідповіднити з прислів'ям
- А Гріх пишатися й других зневажать: хто вище залізе – дужче падає.
  - Б Добре там живеться, де гуртом сіється й орється.
  - В Брехнею світ пройдеши, та назад не вернешся.
  - Г Кохайте щиро правдоньку – і дасть вам Бог одрадоньку.
  - Д Як батьки ставляться до своїх батьків, так і діти ставитимуться до них.
10. *«Ти не знаєш, як можна любити те, що люди називають артизмом, що живе в нас і заповняє нашу душу... Се щось таке велике, сильне... Заглушити в собі той світ, щоб жити лише для одного чоловіка і для самих дітей? Се неможливо... мені неможливо... тому неможливо, хто носить справдішній артизм у душі!..»* – переконана героїня твору
- А «Тіні забутих предків»
  - Б «Мартин Боруля»
  - В «Місто»
  - Г «Я (Романтика)»
  - Д «Valse mélancolique»

11. Розгляньте схему.

На схемі відображено характеристику персонажа

- А соціально-побутової повісті
- Б пригодницького роману
- В історичної повісті
- Г урбаністичного роману
- Д автобіографічної кіноповісті

12. «*Лучче посідию дівкою, як піду замуж за таких женихів, як на мені сватались... Нехай вони будуть розумні, багаті і письменніші од нашого возного, та коли серце мое не лежить до їх і коли мені вони осоружні!..*» – заявляє матері

- А Галя Ґудзь
- Б Леся Череванівна
- В Наталка Полтавка
- Г Марися Боруля
- Д Маруся Чурай

13. Ознаки постмодернізму відчутні в рядках

А *Раптово усі поставали борцями.
Усі з піджаків майорять прапорцями.
А я – не борець, не трибун, не оратор.
Дурна в мене вдача, паскудний карахтер...*

Б *Ти не дивись, що буде там,
Чи забуття, чи зрада:
Весна іде назустріч вам,
Весна в сей час вам рада.*

В *Як я малим збирався навесні
Піти у світ незаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними нитками.*

Г *В довгу, темную нічку невидну
Не стулю ні на хвильку очей,
Все шукатиму зірку провідну,
Ясну владарку темних ночей.*

Д *Внук кремезного чумака,
Січовика блідий праправнук,
Я закохавсь в гучних віках,
Я волю полюбив державну.*

14. «Яскравий зразок реалістичної соціально-побутової повісті, у якій на матеріалі з повсякденного життя селянства розкрито внутрішні спонукання та імпульси дрібних власників утвердити себе господарями на землі...» – сказано про твір, де
- А чоловік з лихим товариством убиває на хуторі майже всю родину
  - Б невістка йде на прощу до Києва й залишається там жити в проскурниці
  - В парубок після заробітків повертається в Полтаву до коханої дівчини
  - Г донька відрікається від батька, який зрадив громаду та став на бік ворога
  - Д піп із сином приїжджають на хутір до заможного пана – колишнього козака
15. Словами «А що ти усумнився на момент / Щодо волі моєї, / То, побачивши сю вітчину, / Сам не вступиш до неї...» звертається
- А Горбань до Івана Іскри
  - Б Зевс до Енея
  - В дядько Лев до Лукаша
  - Г Єгова до Мойсея
  - Д Святослав до князя Ігоря

Проаналізуйте твір і виконайте завдання 16–20 до нього.

ПАРНАС

*І враз ні стін, ні ґрат, ні стелі.
Хтось невидимий ізбудив
Світ Калинцевих візій-див,
Драчеві клетоти і хмелі,*

*Рій Вінграновських інвектив,
Чаклунство Ліни, невеселі
Голобородькові постелі
І Стусів бас-речитатив.*

*Парнас! І що ті шмони й допит?
Не вірю в будень, побут, клопіт –
В мізерію, дрібнішу тлі.*

*Вищує суетна тривога.
І в небесах я бачу Бога,
І Боже слово на землі.*

Іван Світличний

16. Твір написано у віршовій формі, що й поезію
- А «Лебеді материнства»
  - Б «Балада про соняшник»
  - В «У теплі дні збирання винограду...»
  - Г «О слово рідне! Орле скутий!..»
  - Д «Господи, гніву пречистого...»

17. Провідним художнім засобом першої строфи поезії є
- А оксиморон
  - Б метафора
  - В анафора
  - Г епіфора
  - Д паралелізм
18. На обставини, у яких перебуває ліричний герой, указують у поезії слова
- А тля, стеля, побут
  - Б стіни, ґрати, допит
  - В будень, постелі, мізерія
  - Г чаклунство, світ, небеса
  - Д хмелі, клетоти, інвективи
19. Митці, згадані у творі, належать до
- А «празької школи»
  - Б театру корифеїв
  - В постмодерністів
  - Г «київських неокласиків»
  - Д шістдесятників
20. Ідею твору найкраще ілюструє вислів
- А «Сам погибай, а товариша виручай»
  - Б «Достатньо, щоб слова передавали смисл»
  - В «Фантастичні думи! Фантастичні мрії!»
  - Г «Більше поетів, добрих і різних»
  - Д «Вільний той, хто вільний духом»

У завданнях 21–24 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

21. Увідповідніть твір із художніми образами, що є в ньому.

Твір

- 1 «О слово рідне!
Орле скутий!..»
- 2 «Любіть Україну!»
- 3 «Лебеді материнства»
- 4 «Уривок з поеми»

Художні образи

- А краса, вічно жива; мова солов'їна; купина, що горить – не згора
- Б запорозька кров; дикий вихор гопака; посли московські
- В співочий грім; Дніпра левій рев; судні дощі
- Г кривава дорога; зрадника рука; Новий Заповіт
- Д синова колиска; приспані тривоги; білява хата

А Б В Г Д

1					
2					
3					
4					

22. Розпізнайте жіночий образ, опосередкована вказівка на який простежується в уривку.

Уривок

- 1 *Як боляче пальчика серп розітнув...
Як болісно серце мелодія крає...
Ти дух, що розбуджує душі від сну,
Ти мрія, що їх осяває...*
- 2 *Чого дивлюся в море, у тумани.
Чого, як тінь, блукаю уночі.
...Брязчать мені невільницькі кайдани.
А я шукаю сховані ключі.*
- 3 *Ой, пішов ти в море, Мусієчку, – голосила
вона мовчки, – та й слід твій солона вода
змила. ... Ой, подми, вітре-трамонтане,
оджени в море негоду та оджени й
тумани...*
- 4 *Вилами розхитували трони,
Руйнували все старе дотла,
Тільки би Шевченкова Мадонна
В сніжне небуття не полягла!..*

Жіночий образ

- А Катерина
- Б Маруся Богуславка
- В Ярослава
- Г Мавка
- Д Галя Вишняківна

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

23. Визначте, до якого літературного напрямку (течії) належить твір, уривок з якого наведено.

Літературний напрям (течія)

- 1 реалізм
- 2 імпресіонізм
- 3 експресіонізм
- 4 бароко

А Б В Г Д

1					
2					
3					
4					

Уривок

- А *«Замкни в достатку бджолу, чи не помре з туги в той час, коли можна їй літати по квітоносних лугах? Що гірше, ніж купатися в достатку і смертельно каратися без природженого діла?..»*
- Б *«Врешті стаю. Мене спиняє біла піна гречок, запашна, легка, наче збита крилами бджіл. Просто під ноги лягла співуча арфа й гуде на всі струни. Стою і слухаю...»*
- В *«Молодиці все сиділи одна проти другої, все шили й понашивали од злості таких безконечників, що потім прийшлося їм довго випорювати та розплутувати. Вони шили, а скоса все поглядали на того капосного віника, що стояв у кутку, під мисником...»*
- Г *«Як уходили назад до хати, то ціла хата заридала. Як би хмара плачу, що нависла над селом, прірвалася, як би горе людське дунайську загату розірвало – такий був плач. Жінки заломили руки і так сплетені держали над старою Іванихою, аби щось ізгори не впало і її на місці не роздавило...»*
- Д *«Первий запорожець був здоровенний козарлюга. Пика широка, засмалена на сонці; сам опасистий; довга, густа чуприна, піднявшись перше вгору, спадала за ухо, як кінська грива...»*

24. У відповідність митця з висловлюванням про нього.

Митець

- 1 Іван Карпенко-Карий
- 2 Панас Мирний
- 3 Пантелеймон Куліш
- 4 Тарас Шевченко

А Б В Г Д

1					
2					
3					
4					

Висловлювання

- А «Він був сином мужика – і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком – і став велетнем у царстві людської культури... Десять літ він томився під вагою російської солдатської муштри, а для волі Росії зробив більше, ніж десять переможних армій...»
- Б «Це була досить на той час смілива думка – дати українською мовою історичний роман, а надто після «Тараса Бульби» Гоголя, і треба сказати, що автор зі свого завдання вийшов досить добре...»
- В Письменник показав «ту прірву, у яку затягує людину філософія вседозволеності, «віднімання свого», винищення світу в ім'я побудови на порожньому місці нового, створеного за умоглядними, утопічними теоріями...»
- Г «Він був одним із батьків новочасного українського театру, визначним артистом та при тім великим драматургом, якому рівного не має наша література...»
- Д «Він змальовує дорогу древніх євреїв до Ханаану як до їхньої омріяної, Богом обіцяної національної держави і свободи. Це ж очевидна аналогія з українською нацією та її шляхом – шляхом не сорока років, а цілих століть – до своєї свободи й державності...»

Частина 2

УКРАЇНСЬКА МОВА

Виконуючи завдання 25–63, позначайте свої відповіді в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Завдання 25–38 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

25. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

- А Заспівала сопілочка осьдечки за вікном.
- Б Відповідаючи їм, не забудьте подякувати.
- В Ці квитки можна обміняти в касі вокзалу.
- Г Лікувальні можливості живокосту безмежні.

26. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

(1)Чотирнадцятого (2)листопада трапився курйозний (3)випадок: (4)мережа магазинів (5)«Решето» продала покупцям цілий (6)центнер (7)курятини всього за (8)сімдесят гривень, прощо свідчив (9)виразний (10)цінник.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А 1, 3, 6, 8
- Б 1, 4, 7, 10
- В 2, 3, 6, 9
- Г 2, 4, 5, 10

27. НЕ потрібна жодна буква на місці пропуску в усіх словах рядка

- А ціліс..ність, балас..ний, проїз..ний
- Б жаліс..ний, свис..нути, контраc..ний
- В блис..нути, тиж..невик, капус..няк
- Г форпос..ний, ненавис..ний, віс..ник

28. Букву **и** на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А пр..буток, пр..варений, пр..своєння
- Б пр..бічник, пр..славний, пр..леглий
- В пр..хований, пр..звисько, пр..гріти
- Г пр..велебний, пр..бій, пр..вабливий

29. Подвоєння букв **є** в усіх словах рядка

- А заздріст..ю, нездолан..ий, зіл..я
- Б жовч..ю, зван..я, довгождан..ий
- В громад..я, велич..ю, старан..ість
- Г спотворен..ий, забут..я, суд..ею

30. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А кол..оровість, промін..чик, різ..бяр
- Б гагауз..кий, гет..манщина, тис..нява
- В дівчинон..ці, ковал..ський, лос..йон
- Г піднос..ся, задзелен..чати, посид..мо

31. Прочитайте уривок (цифра позначає контрольне місце).

З(1)посеред вітчизняних архітекторів варто виокремити Івана Левинського, який за свою сорока(2)літню діяльність спроектував сотні будівель житлово(3)побутового та громадського призначення, що можуть здивувати будь(4)кого нестандартністю рішень.

Дефіс треба ставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

32. НЕМАЄ орфографічних помилок у реченні

- А У ситуації супержорсткої конкуренції на ринку туристичні агенції намагаються ставати все дужче клієнтоорієнтованими.
- Б Для цього вони створюють не які-небудь примітивні інформаційні сайти, а справжні освітньо розважальні ресурси.
- В Тут потенційному клієнтові можна як замовити квиток у якусь екзотичну місцевість, так і чи мало довідатися про неї.
- Г Отже, куди б ви не вирішили поїхати, мабуть, точно щось цікаве й корисне вже знатемете про обраний куточок світу.

33. Суфікс **-ин-** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А бадиліна
- Б стебліна
- В височина
- Г соломина

Завдання 34–38 стосуються речення з пронумерованими пропусками. Відновіть початковий зміст цього речення, добираючи для кожного з пропусків 34–38 правильний варіант з-поміж запропонованих у відповідних за номерами завданнях.

Дистанційна форма (34)_____ освіти – це (35)_____ навчання, яке проходить переважно за опосередкованої взаємодії віддалених (36)_____ учасників освітнього процесу в спеціалізованому (37)_____, що (38)_____ на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

34.

- А отримання
- Б набуття
- В одержання
- Г здобуття

35.

- А індивідуалізоване
- Б індивідуалістичне
- В індивідуальне
- Г індивідуалістське

36.

- А один від одного
- Б одне до одного
- В один з одним
- Г одне між одним

37.

- А середовищі
- Б осередку
- В посереднику
- Г осерді

38.

- А знаходиться
- Б функціонує
- В перебуває
- Г оперує

Завдання 39–52 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

39. Редагування потребує речення

- А Людство неабияк переймається станом навколишнього середовища.
- Б Автомобілі й теплові електростанції дуже забруднюють атмосферу.
- В Якість питної води залежить від умов очищення та транспортування.
- Г Громадські організації часто проводять моніторинг стану природи.
- Д У більшості держав світу уряди піклуються й охороняють довкілля.

40. Пряму мову в реченні *Іван сказав: «Як і будь-якій людині, мені важливо знати, що про мене думають інші, як сприймають мої ідеї»* правильно передано непрямою в рядку

- А Іван сказав, що, як і будь-якій людині, мені важливо знати, що про мене думають інші, як вони сприймають мої ідеї.
- Б Іван сказав, що, як і будь-якій людині, для нього важливо знати, що про мене думають інші, як сприймають його ідеї.
- В Іван сказав, що йому, як і будь-якій людині, важливо знати, що про неї думають інші, як вони сприймають її ідеї.
- Г Іван сказав, що йому, як і будь-якій людині, важливо знати, що про них думають, як сприймають їхні ідеї.
- Д Іван сказав, що, як і будь-якій людині, йому важливо знати, що про нього думають інші, як сприймають його ідеї.

41. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*).

Кожен користувач Siri або Alexa, (1) очевидно, (2) знає, (3) що цифрові помічники не завжди правильно трактують команди власників гаджетів: (4) програмам не вистачає визначеної психологами «теорії розуму» – (5) уміння розпізнавати емоції, (6) думки та наміри людей.

НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А коми 1, 2 – при вставному слові
- Б кома 3 – перед підрядною частиною складного речення
- В двокрапка 4 – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком
- Г тире 5 – на місці пропущеного члена речення
- Д кома 6 – при однорідних членах речення

42. Прочитайте діалог.

Привітавшись, Болік дістав із кишені піджака кілька дисків.

– Що це? – запитав я.

– Музику нам записав, – пояснив Болік. – Щоб дорогою слухати.

– Та в мене свій плеєр є, – відповів я.

Останню репліку співрозмовника Болік має інтерпретувати для себе як те, що його супутник

- А має бездисковий плеєр
- Б любить іншу музику
- В не слухає музики з дисків
- Г ображений ініціативою товариша
- Д слухатиме свою музику

Завдання 43–47 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

---

43. Я вам _____ скуштувати нашої _____ піци, випеченої за спеціальним рецептом у дров'яній печі.
- А порадю, щонайсвіжішої
  - Б поражу, найсвіженькішої
  - В поражджу, самої свіжої
  - Г порадьжу, якнайнайсвіжої
  - Д пораджу, найбільш свіжої
44. Слухай-но, _____, чи не міг би ти купити мені _____ гуаш?
- А Остап, червоний
  - Б Остапе, червону
  - В Остап, червоне
  - Г Остапе, червоний
  - Д Остапу, червону
45. _____ Чарльза Дарвіна, головною рушійною силою еволюції є _____ добір.
- А По теорії, природній
  - Б За теорією, природний
  - В Згідно теорії, природний
  - Г У відповідності до теорії, природній
  - Д Відповідно теорії, природній
46. За час російсько-української війни цей славетний козацький край мобілізував більше _____ воїнів, прийняв тисячі поранених і налічує понад _____ волонтерів.
- А двадцять тисяч, двохста тисяч
  - Б двадцяти тисячі, двохсот тисяч
  - В двадцятьох тисяч, двухсот тисяч
  - Г двадцятьох тисяч, двохстах тисяч
  - Д двадцяти тисяч, двісті тисяч
47. Старшокласники подякували _____ за таку чудову новину й розбіглися по _____, і лише _____ залишилися й розпочали планувати майбутню поїздку.
- А Людмилі Володимирівні, кабінетах, трое учениць
  - Б Людмилу Володимирівну, кабінетах, три учениці
  - В Людмилі Володимирівній, кабінетам, трое учениць
  - Г Людмилу Володимирівну, кабінетам, три учениці
  - Д Людмилі Володимирівні, кабінетах, три учениці

Завдання 48–52 стосуються речень, що первісно, за іншого порядку їх, становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- △ Саме завдяки такому всеохопному підходу жодна українська дитина не відчуватиме себе вилученою із соціуму – і це головне завдання реалізації інклюзивної освітньої політики на державному рівні.
- В Україні найчастіше відповідне навчання розуміють вузько, а саме як такий спосіб здобуття освіти, коли учні або студенти з особливими потребами перебувають у загальному освітньому просторі за місцем свого проживання, що є альтернативою інтернатній системі або домашньому чи індивідуальному навчанню.
- ◇ ЮНЕСКО визначає інклюзивне навчання як «процес звернення і відповіді на різноманітні потреби учнів, щоб забезпечити їхню участь в освітньому процесі, культурних заходах і житті громади».
- Іншими словами, утвердження в Україні принципів дійсно інклюзивної освіти передбачає створення однакових можливостей щодо всіх категорій дітей зокрема й для 18 546 школярів з особливими потребами (станом на 2018 рік).
- ▽ Питання інклюзії, безсумнівно, варто розглядати ширше, а не лише як створення доступного освітнього простору для дітей з особливими потребами.

48. Зміст первісного тексту буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

- А ◇ △ □ ▽ ○
- Б ◇ ▽ □ ○ △
- В ◇ △ ○ ▽ □
- Г ◇ □ △ ▽ ○
- Д ◇ ○ ▽ □ △

49. Складносурядним є речення, позначене

- А △
- Б ○
- В ◇
- Г □
- Д ▽

50. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

- А △
- Б ○
- В ◇
- Г □
- Д ▽

51. Однорідні члени є в обох реченнях, позначених

- А
 Б
 В
 Г
 Д

52. Число 18 546 з речення, позначеного , правильно записано словами в рядку

- А вісімнадцятьох тисяч п'ятиста сорока шести
 Б вісімнадцяти тисяч п'ятисот сорока шести
 В вісімнадцятьох тисяч п'ятьохсот сорока шістьох
 Г вісімнадцяти тисяч п'ятиста сороках шістьох
 Д вісімнадцяти тисяч п'ятистах сорока шістьох

У завданнях 53–57 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

53. Доберіть до кожного речення, у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм.

Речення

- 1 Ініціативна група висадила на пустирі дерева, вирішивши так [...] комунальників.
- 2 Для успішного перебігу будь-якої справи важливим є правильний розподіл обов'язків: головне – [...] людину з лідерськими якостями.
- 3 Оцінюючи чийсь учинки, не будьте категоричними, якщо не знаєте всіх обставин, спробуйте себе [...] іншого.
- 4 За такого непередбачуваного перебігу подій доведеться [...] все: або пан, або пропав!

Фразеологізм

- А поставити на місце
 Б поставити на чолі
 В поставити на карту
 Г поставити перед фактом
 Д поставити на ноги

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

54. З'ясуйте, до яких частин мови належать виділені в реченні форми слів (цифра позначає наступну форму слова).

Форми слів у реченні

Глон Маск (1)відомий своїми побоюваннями щодо розвитку штучного інтелекту, ба (2)більше: він уважає останні здобутки, (3)досягнуті в (4)цій галузі, найбільшою загрозою для існування людства.

Частина мови

- А займенник
 Б прикметник
 В дієслово (дієприкметник)
 Г прислівник
 Д прийменник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

55. Доберіть приклад до кожної умови вживання тире.

Приклад речення

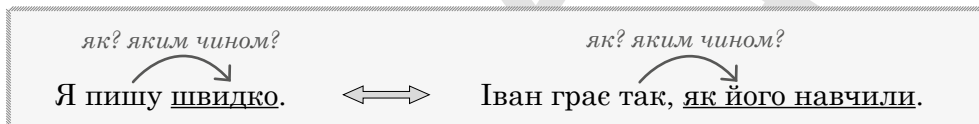
- 1 *Полюси мого світу – карамель і полин.*
- 2 *Поміж ними – пустельні поля магнетизму.*
- 3 *Тут немає землі – і не видно землі.*
- 4 *Є один тільки метод – молитися й дихать.*

Умова

- А тире при відокремленому означенні
- Б тире в складносурядному реченні
- В тире на місці пропущеного члена речення
- Г тире в складному безсполучниковому реченні
- Д тире між підметом і присудком

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

56. Увідповідніть за подібністю синтаксичного значення підкреслені фрагменти простих і складних речень. Логіку такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

- 1 *Десь із рік тому я поїхав до Старобільська навчатися комп'ютерного дизайну.*
- 2 *Незважаючи на труднощі, намагався опанувати складний матеріал.*
- 3 *Через пандемію COVID-19 продовжив навчання самостійно.*
- 4 *Як відомо, за розуміння основ предмета опанувати щось самостійно доволі легко.*

Складне речення

- А *Я постійно намагаюся підвищувати власну майстерність, аби не пасти задніх у своїй галузі.*
- Б *Хай як інформаційні технології роблять інакшим наше життя, замінити ними живе спілкування під час навчання неможливо.*
- В *Іноді найбільші прориви в дослідженні будь-чого стаються несподівано, адже ніколи не передбачиш сприятливого для цього збігу обставин.*
- Г *Якщо брати до уваги лише позитивні результати власної діяльності, можна не боятися труднощів на шляху до мети.*
- Д *Закономірно не знати того, що тобі раніше не траплялося.*

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

57. З'ясуйте тип кожного речення в тексті (цифра позначає наступне речення).

Речення (текст)

(1) Японія традиційно була сільськогосподарською країною: самé існування її мешканців і їхній добробут залежали від довілля. (2) Японці вирішили не боротися з природою, а любити її, гармонізувати з нею своє життя, навчитися пильно спостерігати за найменшими змінами. (3) Народження й умирання людини поєдналися з пробудженням і згасанням природи, так що істота й усе навколо стали рівними перед вічними небесами. (4) Пори року проникли й у звичайне спілкування: навіть у сучасному листуванні японці обов'язково мають згадати поточний сезон, щоб показати свою гречність.

Тип речення

- А просте ускладнене
- Б складносурядне
- В складнопідрядне
- Г складне
безсполучникове
- Д складне з різними
видами зв'язку

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Уважно прочитайте наведені нижче тексти (цифри зліва позначають номери абзаців) і виконайте завдання 58–66 до них.

Текст А

1 «Золота дзиґа» – українська національна кінопремія, заснована 2017 року Українською кіноакадемією з метою популяризації національного кінематографа й видатних досягнень тих, хто сумлінно працює над створенням вітчизняних фільмів.

2 Головним символом кінопремії вибрано «Золоту дзиґу», що втілює стрімкість, невпинний розвиток і нескінченність. Розробник дизайну Назар Білик пояснив це так: «Основним елементом композиції є кадр кіноплівки, золотий чотирикутник, який динамічно обертається, уособлюючи кінематограф. За формою статуетка нагадує дзиґу, вогонь, паросток, що є символами розвитку та оновлення національного кіно». Крім того, назва нагадує про творчий спадок видатного кінематографіста Дзиги Вертова.

3 Перше вручення премії відбулося 20 квітня 2017 року. Лідером за кількістю номінацій стала стрічка Тараса Ткаченка «Гніздо горлиці», що здобула шість статуеток: за кращий фільм, за режисуру, за головну жіночу й головну чоловічу ролі та за ролі другого плану.

4 Другу кінопремію «Золота дзиґа» вручено за найкращий фільм 2018 року «Кіборги», що теж отримав шість статуеток. У номінації ж «Вибір глядача» перемогла стрічка «DZIDZIO Контрабас».

Марина Пономаренко
Редакторка, кінокритикиня

«Мало екранів і низькі доходи», – представник Warner Bros. про Україну

Про причини відсутності в прокаті фільмів на кшталт «Трьох білбордів...», українське кіно та проблеми нашого кіноринку читайте в ексклюзивному інтерв'ю Робіна Грбіча – директора компанії «Кіноманія», який представляє Warner Bros. в Україні.

- 5 **М. П.:** Чому в українських кінотеатрах немає таких відомих фільмів, як «Три білборди на кордоні Ебінга, Міссурі», «Назви мене своїм ім'ям» чи інших оскарівських номінантів?
- 6 **Робін Грбіч:** Це артхаузні фільми, тобто розраховані на вузьке коло глядачів. Ці стрічки справді дуже хороші. Але в Україні ринок кінопрокату незрілий, мережа кінотеатрів недостатньо розвинена як для такої території й такої кількості населення. У країнах Західної Європи, навіть менших за Україну, значно більше кінозалів. Якби у вас було більше екранів, люди мали б вибір.
- 7 А ще українська публіка любить ходити в кінотеатри на фільми, у яких є багато спецефектів, масштабних сцен, тобто на щось таке, що варто дивитися на великому екрані. Тож багато хто думає, що таку стрічку, як «Три білборди...», він може переглянути вдома, для цього не треба йти в кіно, тобто людина вибирає, на що витратити гроші. Часто причина цього досить прозаїчна: низькі прибутки населення.
- 8 Саме тому середньостатистичний українець ходить у кіно лише раз на два роки, натомість європейець – три-п'ять разів за рік. Тож у Франції чи Великій Британії, де більше розвинена кіномережа та вищі доходи населення, «Три білборди...» можуть мати такий самий успіх, як і блокбастери. Проте в Україні є великий потенціал для зростання.
- 9 **М. П.:** Ми бачимо в кінотеатрах усе більше українських фільмів. Чи ви відчуваєте якусь конкуренцію з їхнього боку? Що можете сказати про наше кіно?
- 10 **Робін Грбіч:** Думаю, що більше українських фільмів буде знято й показано в кінотеатрах, то краще. Ніхто, крім українців, не розкаже власних історій. Наприклад, як фільм «Кіборги». Малоімовірно, що якісь іноземці приїдуть сюди, аби знімати щось подібне. Навіть якщо так станеться, то американська, чи французька, чи польська компанії не покажуть ваших реалій так, як ви самі.
- 11 Ви маєте дуже багату культуру, і українці – єдині, хто може це відобразити у фільмах. Нині через ситуацію в країні ваша кіноіндустрія проходить складний шлях. Але схоже, що справи покращуються: українські фільми поступово виходять на передній план. І Держкіно, підтримуючи кінематографістів, відіграє в цьому вагомий роль. Це дає надію на розвиток кінопромисловості й на те, що ваші майстри кіно скажуть своє слово.
- 12 Українці мають значний потенціал, надзвичайно талановиті, повні ентузіазму, намагаються перевершити самих себе. Попереду у вас грандіозні звершення.

22 березня 2018 р.

**ПИЛИП ІЛЛЕНКО,
голова Державного агентства України з питань кіно**

Дискусія про "Іронію долі" – це чіткий **культурний** маркер.
Укрінформ.

- 13 *Наша кореспондентка Любов Базів поспілкувалася з Пилипом Ілленком, головою Державного агентства України з питань кіно, поцікавившись, що таке, на його думку, патріотичне кіно.*
- 14 – Патріотичність і патріотизм – поняття без чітко окреслених меж, без юридичного визначення, це моральна категорія, природа якої міститься в культурологічній площині, тож кожен розуміє це по-своєму.
- 15 Як відомо, національний кінематограф працює на створення передусім національного культурного простору. Зокрема комедія «DZIDZIO Контрабас» надзвичайно потужно формує український культурний контекст, якого поки що повноцінно немає. Ми й досі, на жаль, жартуємо цитатами з радянських фільмів, переносячи стереотипи з минулого в сьогодення.
- 16 Будь-яка національна культура апріорі патріотична, бо формує основу нації – культурний контекст. Потрібно створювати власні вітчизняні кінострічки для сімейного перегляду, хай це буде мелодрама, комедія, мюзикл чи казка... Зараз ми підтримуємо зйомки трьох фільмів з різдвяним сюжетом про наші реалії. То невже це не патріотично: виховання власних дітей на українському матеріалі?
- 17 Підтримавши виробництво стрічки, яку «розберуть» на цитати, ми створимо нові українські міфи, архетипи, символи, меми, тренди, що об'єднуюватимуть нас, формуватимуть культурну ідентичність, і це надзвичайно важлива патріотична місія. Помилково любов до Вітчизни зводять винятково до воєнної тематики. Певною мірою це виправдано, і таких фільмів Держкіно підтримує багато, але патріотизм не можна вичерпати такою прямолінійністю.
- 18 Дуже легко відрізнити японське кіно, наприклад, від французького, і не лише тому, що в ньому грають японці: у цих стрічках є глибоке національне культурне джерело. Та й французький «кінопродукт» також легко можна впізнати.
- 19 Нещодавно Марися Нікітюк зняла фільм «Коли падають дерева». Це абсолютно трендове сучасне кіно, але в нашому культурному просторі, ба більше, навіть в українській традиції, хоч там і немає ні шароварів, ні козаків. Це новітнє відродження українського поетичного кіно (за культурним контекстом насамперед). Без прямих цитат із Параджанова, Ілленка чи Миколайчука видно, що це українське кіно, і будь-хто скаже: та це ж наше! Таке дуже легко й чітко можна відчувати, але практично неможливо тлумачити юридично.

Усі українські фільми є патріотичними, бо створюють український культурний контекст

Завдання 58–63 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

58. Спільною для ВСІХ текстів темою є
- А Зараз Держкіно активно підтримує виробництво вітчизняних фільмів.
  - Б Українські кіноглядачі переносять стереотипи минулого в сьогодення.
  - В Стили вітчизняних і зарубіжних кінематографістів суттєво різняться.
  - Г Вітчизняний кінематограф останнім часом активно розвивається.
59. Українську національну кінопремію «Золота дзига» в номінації «Вибір глядача» у 2018 році було вручено творцям кінострічки
- А «Коли падають дерева»
  - Б «DZIDZIO Контрабас»
  - В «Кіборги»
  - Г «Гніздо горлиці»
60. Правильними щодо головного символу національної кінопремії є всі твердження, ОКРІМ
- А символізує стрімкість, невідомий розвиток і нескінченність
  - Б композиційно центральним є елемент, що уособлює кінематограф
  - В за формою викликає асоціацію з образами, що втілюють ідеї розвитку та оновлення
  - Г назву має за іменем видатного вітчизняного кінематографіста Дзиги Вертова
61. На думку Робіна Грбіча (*текст Б*), збільшенню частотності походів українців у кіно буде сприяти все, ОКРІМ
- А збільшення кількості кінозалів / кінотеатрів в Україні
  - Б підтримання державою роботи українських кінорежисерів
  - В залучення відомих іноземних акторів в українські фільми
  - Г поліпшення економічного становища населення в Україні
62. Відповідно до інформації з текстів, запорукою успіху стрічки в кінотеатрах серед українських глядачів можна вважати все, ОКРІМ
- А виразної артхаузної проблематики
  - Б наявності масштабних сцен і спецефектів
  - В розважально-комедійної спрямованості
  - Г потужного національного контексту
63. Доказами обґрунтованості думки Робіна Грбіча про те, що «...українські фільми поступово виходять на передній план. ... Це дає надію на розвиток кінопромисловості й на те, що ваші майстри кіно скажуть своє слово» (*абзац 11*), є всі твердження, ОКРІМ
- А Нині українська кіноіндустрія успішно конкурує з Голлівудом.
  - Б Фільми вітчизняного виробництва все частіше йдуть у прокаті.
  - В Сьогодні спостерігаємо відродження українського поетичного кіно.
  - Г У 2017 р. започатковано національну кінопремію «Золота дзига».

Частина 3
УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю

Завдання 64–66 стосуються попередніх текстів і передбачають надання відповіді у вигляді письмового висловлення обсягом, визначеним умовою кожного завдання. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся умов до нього. Формулюйте відповіді лаконічно й грамотно, пам'ятаючи, що спосіб викладу може позначитися на Вашому результаті. За потреби робіть записи на відведених у зошиті рядках. **Обов'язково запишіть свої відповіді у бланк Б у спеціально відведені в ньому місця.**

64. Розгляньте наведену інфографіку.

У якому з текстів ця інфографіка була б доречною та хто і з якою метою міг би її використати?

(2–3 речення)

---

65. Одним із запитань, які під час інтерв'ю поставила Марина Пономаренко (текст Б) Робіну Грбічу, було таке: «Ми бачимо все більше українських фільмів у кінотеатрах. Чи ви відчуваєте якусь конкуренцію з їхнього боку?» (абзац 9). Однак співрозмовник ухилився від прямої відповіді.

Якою могла б бути пряма відповідь представника Warner Bros. в Україні? Конкретизуйте його позицію, зазначивши одну з можливих прямих відповідей «Так» або «Ні», і поясніть, покликаючись на текст, що саме дало Вам підстави для такого висновку.

(3–4 речення)

---

66. Розгляньте таблицю, у якій схарактеризовано тексти А, Б та В за низкою їхніх змістових і формальних ознак.

№ з/п	Ознака тексту	Текст А	Текст Б	Текст В
1.	Спрямованість на формування громадської думки	+	+	–
2.	Наявність виразного експресивного забарвлення	+	+	+
3.	Орієнтованість на усне мовлення	+	+	+
4.	Наведення конкретних фактів	+	–	–
5.	Наявність елементів роздуму	+	–	+

Які з-поміж ознак, на Вашу думку, визначено НЕПРАВИЛЬНО стосовно того чи того тексту? Укажіть щонайменше дві ознаки у форматі: «Неправильно визначено ознаку Х щодо тексту Y...», обґрунтувавши свою позицію щодо кожної з них.

(4–5 речень)

Частина 4
УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю

Завдання 67 передбачає надання розгорнутої письмової відповіді. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся визначених умов. За потреби використовуйте чернетку в зошиті. **Обов'язково запишіть свою роботу в бланку В.**

*Увага! Роботу, що не відповідає темі, буде оцінено в 0 балів.
Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів*

67. Прочитайте наведений у рамці нижче уривок.

Взаємини між людьми бувають різними: як такими, що стимулюють співпрацю і товариськість, так і тими, що призводять до суперечок і протистоянь. Часто непорозуміння стають причиною появи образ, ворожості та ненависті. Ці та подібні негативні ситуації називають **конфліктами**.

Усі ми маємо досвід участі в конфліктних ситуаціях, і для багатьох він був не завжди позитивним. У цьому процесі важливо не концентрувати увагу на сторонах конфлікту чи його перебігу, а бачити перспективу вирішення проблеми. Успіх в управлінні конфліктами значним чином залежить від поведінки його учасників.

Конфліктологія (наука про конфлікти) вирізняє декілька способів подолання суперечностей.

За матеріалами сайта <https://citizen.in.ua>

Зважаючи на цю інформацію, надайте розгорнуту письмову відповідь на проблемне питання.

Який зі способів подолання конфліктів є найбільш ефективним?

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ
ВАРІАНТ

Кінець зошита